

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การจะได้ข้อมูลที่สำคญยิ่งของการศึกษาปรากฏการณ์สังคม คือการเข้าใจความหมายของปรากฏการณ์สังคมนั้น (สุภางค์ จันทวานิช, 2542 : 12) ดังนั้นในการศึกษาถึงปรากฏการณ์ของกลุ่มวัยรุ่นผู้นิยมดนตรีญี่ปุ่น ลักษณะพฤติกรรมการฟังดนตรีของกลุ่มวัยรุ่นอันถือเป็นข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด การให้ความหมาย ค่านิยมในการฟังดนตรีของวัยรุ่นในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้อาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความนิยมดนตรีญี่ปุ่น การสร้างและการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนั้น เนื่องจากวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีการศึกษาที่สนใจข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด ความหมาย ค่านิยมหรืออุดมการณ์ของบุคคล โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม อันเป็นวิธีการหาคำตอบของการวิจัยในครั้งนี้ ในส่วนของระเบียบวิธีวิจัย แบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ลักษณะของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ
2. การเตรียมตัวก่อนเข้าสนามวิจัย
3. การเลือกสนามวิจัย
4. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
5. วิธีการเก็บข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล
7. การวิเคราะห์และตีความข้อมูล

รายละเอียดของขั้นตอนในการหาคำตอบในการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method)

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หมายถึง การศึกษาปรากฏการณ์สังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมนั้น เป็นการแสวงหาความรู้โดยเน้นความสำคัญของข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด การให้ความหมายหรือการให้นิยามสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนการกำหนดค่านิยมและอุดมการณ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์นั้นๆ เป็นการศึกษาติดตามระยะยาวและใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยเป็นหลัก (สุภางค์ จันทวานิช, 2543 : 2)

ในส่วนต่อไปจะอธิบายถึง แต่ละลำดับขั้นตอนของการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

2. การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่สนามวิจัย

ก่อนที่ผู้วิจัยจะเข้าสู่สนามวิจัย ผู้วิจัยตระหนักอยู่เสมอว่า เข้าไปเพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมของวัยรุ่นที่นิยมดนตรีญี่ปุ่น สิ่งที่ผู้วิจัยต้องพิจารณาก่อนเข้าสู่สนามวิจัยมีอยู่หลายเรื่องด้วยกัน เครื่องมือสำคัญที่สุดในการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยาคือ ตัวผู้วิจัยเอง (งามพิศ สัตย์สงวน, 2542 : 61) ผู้วิจัยต้องเข้าใจถึงจุดเด่นและข้อจำกัดของตนเองในด้านต่างๆ เช่น อารมณ์ ความรู้สึก ความชอบไม่ชอบ ความอดทน ความสนใจ เป็นต้น สำหรับการเข้าไปศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 12 – 22 ปีนั้น ผู้วิจัยต้องศึกษาถึงวัฒนธรรมและธรรมชาติของคนในวัยนี้ให้เข้าใจเสียก่อน พยายามทำให้ตัวเองกลมกลืนกับกรณีศึกษามากที่สุดทั้งด้านการแต่งกาย กิริยาท่าทาง หรือ กิจกรรมต่างๆ ซึ่งในส่วนนี้ก็ไม่ได้มีอะไรที่เป็นปัญหาสำหรับผู้วิจัย ผู้วิจัยสามารถเข้ากับกรณีศึกษาได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นผู้วิจัยก็ยังมีอุปกรณ์อย่างอื่นอีก อันได้แก่ เทปบันทึกเสียง ผู้วิจัยใช้เทปบันทึกเสียงบันทึกการสัมภาษณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการดนตรีญี่ปุ่น และเจ้าของร้านดนตรีญี่ปุ่น และกล้องถ่ายรูป ผู้วิจัยได้ถ่ายรูปวัยรุ่นในสถานการณ์ต่างๆของช่วงเวลาที่มาวมกลุ่มกัน นอกจากนั้นผู้วิจัยก็จะมีกระดาษและปากกาติดตัวเป็นประจำที่อยู่ในสนาม ผู้วิจัยได้จดข้อมูลต่างๆของทุกกรณีศึกษาที่ทำการศึกษา การจดบันทึกข้อมูลต่อหน้าวัยรุ่นกรณีศึกษาผู้วิจัยจะจดเฉพาะเรื่องที่ไม่เห็นว่าจะลืมนึกจนเกินไป เช่น การจดบันทึกชื่อ ที่อยู่ เพื่อจะได้ติดต่อและส่งข่าวสารถึงกัน การจดถึงเพลง นักร้องที่กรณีศึกษาแต่ละคนชอบมากที่สุดเพื่อว่าจะได้คุยกันโดยให้ความสนใจพิเศษกับนักร้องที่กรณีศึกษามีความนิยมเป็นพิเศษ (รายละเอียดที่ลึกๆ หมุมหมยม หรือเป็นเรื่องส่วนตัวมาก ผู้วิจัยอาศัยการจำแล้วไปนั่งจดบันทึกที่อื่น)

อีกประการหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นมากนอกเหนือจากการวางตัวของผู้วิจัยและอุปกรณ์ต่างๆแล้ว ข้อมูลและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา ดังนั้นในช่วงที่เตรียมตัวก่อนเข้าสู่สนามวิจัยนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวของดนตรีญี่ปุ่นทั้งประเภทของดนตรีญี่ปุ่นความเป็นมาของดนตรีญี่ปุ่นในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทั้งจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรีญี่ปุ่นและจากการสัมภาษณ์ พูดคุยกับคนที่อยู่ในวงการดนตรีญี่ปุ่น (รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ดูได้ในบทที่ 4 การนำเสนอข้อมูล)

3. การเลือกสนามวิจัย

การลงสู่สนาม ... ย่านดนตรีญี่ปุ่น

เนื่องจากผู้วิจัยสามารถเรียกตัวเองได้เลยว่า ไม่ได้เป็น “นักฟังเพลงญี่ปุ่น” ดังนั้นสำหรับการเข้ามาในร้านดนตรีญี่ปุ่นของผู้วิจัยก่อนที่จะรู้ว่าตัวเองทำวิจัยเรื่องนี้ จึงพูดได้ว่าไม่ถึง 5 ครั้ง และสาเหตุที่เข้ามาในช่วงก่อนหน้านี้ ก็เพราะตอนนั้นผู้วิจัยเริ่มสนใจวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่แพร่เข้ามาในสังคมไทย ผู้วิจัยมีเพื่อนที่เป็นคนนิยมดนตรีญี่ปุ่น ผู้วิจัยบอกเพื่อนว่าตอนนี้กำลังสนใจศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่มีต่อวัยรุ่นไทย ผู้วิจัยให้เพื่อนผู้นิยมดนตรีญี่ปุ่นพาผู้วิจัยไปสำรวจแหล่งที่มีดนตรีญี่ปุ่นจำหน่าย ผู้วิจัยได้ศึกษาจากวารสารและหนังสือที่เกี่ยวข้องกับดนตรีญี่ปุ่นว่าแหล่งที่มีดนตรีญี่ปุ่นจำหน่ายหลักๆจริงๆมีไม่กี่แห่ง แหล่งที่มีจำหน่ายมากที่สุด คือ สยาม (มีจำหน่ายทั้งที่ศูนย์การค้ามาบุญครอง ศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์ และตามแผงเทปบริเวณสยามสแควร์ โดยส่วนใหญ่จะวางจำหน่ายร่วมกับดนตรีประเภทอื่นๆ แต่ร้านที่เป็นดนตรีญี่ปุ่นเฉพาะมีแค่ 5 ร้าน ในสยามสแควร์เท่านั้น) ดูภาพประกอบได้จาก “แผนผังแสดงร้านดนตรีญี่ปุ่นย่านสยามสแควร์”

นอกจากที่สยามสแควร์แล้วก็ยังมีแถวย่านสุขุมวิท (เนื่องจากย่านถนนสุขุมวิทมีชาวญี่ปุ่นมาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ย่านนี้จึงมีชื่อเรียกว่า “Japanese Town”) โดยดนตรีญี่ปุ่นที่วางจำหน่ายแถวย่านถนนสุขุมวิทนี้ก็ได้เป็นร้านที่จำหน่ายดนตรีญี่ปุ่นเป็นหลักเหมือนกัน แต่ก็วางจำหน่ายร่วมอยู่ในร้านที่จำหน่ายดนตรีประเภทอื่นๆ หรือร้านให้เช่าวิดีโอ โดยเฉพาะวิดีโอที่บันทึกการโทรทัศน์จากญี่ปุ่น สำหรับบริการคนญี่ปุ่นที่มาอยู่เมืองไทย

ผู้วิจัยเลือกศึกษาเจาะลึกพฤติกรรมและอัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่เป็นลูกค้าประจำของร้าน vogue (ชื่อสมมติ) (ตั้งอยู่ที่สยามสแควร์ซอย 2) สาเหตุที่เลือกศึกษาเฉพาะวัยรุ่นที่เป็นลูกค้าประจำของร้าน vogue มีเหตุผลหลายประการด้วยกัน ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผู้วิจัยไม่เลือกศึกษาลูกค้าของร้านแถวย่านถนนสุขุมวิท เนื่องจากลูกค้าส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ (ไม่ใช่วัยรุ่น) และที่สำคัญลูกค้าเหล่านั้นก็เป็นคนญี่ปุ่นเสียเป็นส่วนใหญ่ (ผู้วิจัยต้องการศึกษาวัยรุ่นไทย)

ดังนั้นแหล่งจำหน่ายเทปดนตรีญี่ปุ่นที่จะเป็นสนามในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นสยามสแควร์ และจะต้องเป็นร้านที่จำหน่ายดนตรีญี่ปุ่นโดยเฉพาะ (ตามการกำหนดขอบเขตการวิจัย) ผู้วิจัยชวนเพื่อนเข้าไปในแต่ละร้านของสยามสแควร์ โดยที่แต่ละร้านยังไม่รู้ว่าผู้วิจัยกำลังศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยทำที่เหมือนมาดูซีดีเพื่อจะซื้อไปฟัง และภายในร้านผู้วิจัยยืนหารือกับเพื่อนเกี่ยวกับนักร้องและผลงานของนักร้องเหล่านั้น และคุยกันว่าซื้อแผ่นไหนดี (โดยในขณะที่ยืนคุยอยู่กับเพื่อนนั้นผู้วิจัยก็ไม่ได้คุยเฉยๆ ผู้วิจัยพยายามสังเกตภายในร้านโดยรอบ สังเกตลักษณะร้านว่า

ใหญ่แค่ไหน มีของจำหน่ายมากขนาดไหน มีสินค้าอะไรบ้าง สังเกตคนขาย สังเกตวัยรุ่นที่เดินเข้าไปในร้าน) ผู้วิจัยทำเป็นเลือกไปเลือกมาในที่สุดก็ไม่ได้ซื้อซีดีในร้านไหนสักแผ่น (เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้เป็น “นักฟังเพลงญี่ปุ่น” จริงๆ ...การจะลงทุนซื้อเทปหรือซีดีดนตรีญี่ปุ่นต้องใช้เงินมาก ซีดีดีสองสามแผ่นก็เกือบหมดเงินใช้จ่ายประจำเดือนของผู้วิจัยแล้ว .. ดังนั้นในสมมติฐานเบื้องต้นของผู้วิจัย คือ เด็กวัยรุ่นที่นิยมฟังดนตรีญี่ปุ่นเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี จนถึงดีมาก)

ข้อมูลที่ได้จากการไปสำรวจในแต่ละร้าน (4 ร้าน) ในช่วงเริ่มต้นการเก็บข้อมูลร้านดนตรีญี่ปุ่นในสยามสแควร์ (ส่วนร้านที่เพิ่งเปิดล่าสุดเป็นร้านที่ห้าคือ ร้าน ultimate (ชื่อสมมติ) เพิ่งเปิดเมื่อกลางเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2544 เป็นช่วงที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเกือบเสร็จแล้ว) ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะที่ร้าน vogue เนื่องจากการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบเจาะลึก ผู้วิจัยต้องการศึกษาสังคมที่มีลักษณะค่อนข้างสถิตย์ สมาชิกในสังคมที่ผู้วิจัยไปศึกษาก็เป็นคนเดิมที่อาศัยอยู่ในสังคมนั้นเป็นประจำ (ตามนิยามนี้ คือ ลูกค้าวัยรุ่นที่มาที่ร้านเป็นประจำทุกสัปดาห์) ร้าน vogue มีลักษณะตามนิยามนี้ .. ร้าน vogue ใหญ่กว่าร้านอื่นๆ ในร้าน vogue มีโต๊ะและเก้าอี้ให้วัยรุ่นนั่ง (คุณภาพประกอบได้ในภาคผนวก) ขณะที่ร้านอื่นไม่มี หรือบางร้านมีเก้าอี้แค่ตัวหรือสองตัว และที่หน้าร้าน vogue ก็เป็นบริเวณลานกว้างมีต้นไม้เล็กๆ มีม้านั่งหลายตัว ทำให้วัยรุ่นที่เดินผ่านไปมา หรือลูกค้ามานั่งเล่น นั่งรอเพื่อนที่บริเวณนี้ได้ ขณะที่ร้านอื่นอยู่ติดถนน ไม่มีลานหรือม้านั่งให้วัยรุ่นนั่งได้

4. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้ตัวบุคคลหรือผู้ให้ข้อมูลเป็นแหล่งสำคัญในการสรรหาบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลที่ต้องการ และทำหน้าที่เป็นผู้ที่ชี้แนะผู้วิจัยไปยังบุคคลอื่นๆ ต่อไปหรือที่เรียกว่า “วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอลเทคนิค (Snowball Technique)” ข้อดีประการหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยเลือกการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบนี้ก็คือ ผลที่ได้รับในทางบวกจากการแนะนำ ทำให้เข้าถึงกลุ่มที่ต้องการได้ง่ายและสะดวกต่อการวิจัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก อันจะทำให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้แม่นยำกว่าการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มหรือวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอื่นๆ

ในการเลือกกรณีศึกษาสำหรับวิจัยซึ่งเป็นผู้นิยมดนตรีญี่ปุ่น ผู้วิจัยใช้การเลือกกรณีศึกษาจากวิธีให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเสนอชื่อผู้ที่จะให้ข้อมูลและใช้เป็นกรณีศึกษาต่อไปเป็นทอดๆ จากการสอบถามถึงลักษณะกรณีศึกษาที่มีลักษณะตามที่ต้องการวิจัยและให้ผู้เสนอข้อมูลแนะนำผู้วิจัยให้รู้จักกับกรณีศึกษาที่ต้องการวิจัย เพื่อเป็นการลดความรู้สึกที่ไม่คุ้นเคย ความอาย และเป็น การสร้างความสัมพันธ์อันดี เพื่อเป็นประโยชน์ในการเก็บข้อมูลขั้นต่อไปได้อย่างราบรื่น อนึ่ง ผู้วิจัย

อาศัยการเลือกกรณีศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลหลายคนเพื่อให้เกิดความหลากหลายและเป็นการลดลักษณะอคติที่อาจเกิดขึ้นได้จากตัวผู้ให้ข้อมูล

จากวิธีดังกล่าว ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ จำนวน 4 กลุ่ม

1. เป็นวัยรุ่นเพศหญิงที่มีอายุ ตั้งแต่ 12 - 22 ปี

2. เป็นผู้นิยมดนตรีญี่ปุ่น

3. มีความเต็มใจที่จะให้วิจัย

และผู้ที่เกี่ยวข้องกับความนิยมดนตรีญี่ปุ่นของวัยรุ่น จำนวน 3 คน ได้แก่

1. เจ้าของร้านดนตรีญี่ปุ่น 2 คน

2. ผู้อยู่ในวงการดนตรีญี่ปุ่นเป็นเวลานาน 1 คน

3. มีความเต็มใจที่จะให้วิจัย

5. วิธีการเก็บข้อมูล

เมื่อกำหนดกลุ่มนิยมดนตรีญี่ปุ่นได้แล้ว ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวิจัยกลุ่มนิยมดนตรีญี่ปุ่น ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มนิยมดนตรีญี่ปุ่นถึงพฤติกรรมความนิยมดนตรีญี่ปุ่น ศึกษาถึงอัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่เกิดจากความนิยมดนตรีญี่ปุ่น และสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและกึ่งเป็นทางการกับผู้มีส่วนร่วมในพฤติกรรมความนิยมดนตรีญี่ปุ่นของวัยรุ่น เพื่อศึกษารูปแบบของการนำเสนอดนตรีญี่ปุ่นต่อวัยรุ่น และการมองตัวตนของวัยรุ่นในมุมมองของกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องนี้

ซึ่งรายละเอียดของวิธีการเก็บข้อมูล มีดังนี้

การสังเกต (Observation)

การสังเกต (Observation) สำหรับนักสังคมศาสตร์จะสนใจสังเกตพฤติกรรมของมนุษย์ และในการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการที่ใช้กันมาก (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2542 : 44) ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ในร้านดนตรีญี่ปุ่น โดยผู้วิจัยแสดงที่ท่าเป็นผู้หนึ่งๆที่เข้าไปในร้านดนตรีญี่ปุ่นเพราะเป็นผู้ที่สนใจดนตรีญี่ปุ่นด้วย เพื่อความเป็นกันเอง ไม่เป็นการทำให้กลุ่มวัยรุ่นที่นิยมดนตรีญี่ปุ่นรู้สึกที่กำลังถูกผู้วิจัยสังเกต อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาพฤติกรรมต่างๆของกลุ่มวัยรุ่นนิยมดนตรีญี่ปุ่นที่เข้ามาในร้านได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยสังเกตถึงการเลือกซื้อเทป หรือของที่ระลึกเกี่ยวกับนักร้องญี่ปุ่น

ปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนขณะเลือกซื้อเทปดนตรีญี่ปุ่น ศึกษาการสนทนากันระหว่างนั่งชมมิวสิกวิดีโอในร้านดนตรีญี่ปุ่นที่มีบริการเปิดให้รับชมฟรี

การสัมภาษณ์ (Interview Technique)

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ (Formal and Informal Interview) ในช่วงแรกของการเก็บข้อมูลจากผู้ถูกสัมภาษณ์ เป็นการทำความรู้จัก และสร้างความสนิทสนม ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความไว้วางใจในตัวผู้สัมภาษณ์ ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความรู้สึกว่าผู้ถูกสัมภาษณ์กับผู้สัมภาษณ์เป็นพวกเดียวกัน เมื่อมีการติดต่อกันอีกในครั้งต่อไปจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth interview) ในการทำความเข้าใจถึงมุมมองของผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร เพื่อเก็บข้อมูล และรายละเอียดของเหตุการณ์ต่างๆหรือสถานที่ต่างๆที่ไม่สามารถเข้าไปสังเกตได้และเพื่อเข้าใจถึงความสัมพันธ์แบบต่างๆที่มีความละเอียดอ่อนเป็นวิธีการศึกษาค้นคว้า โดยมีรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้ถามและผู้ตอบคำถาม ภายใต้กฎเกณฑ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล เป็นการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหลัก ลักษณะสำคัญของการสัมภาษณ์ก็คือ มีความยืดหยุ่น ผู้สัมภาษณ์มีโอกาสอธิบาย หรือซักคำถามติดต่อกันได้ เพื่อให้ผู้ตอบได้เข้าใจจุดประสงค์ของผู้ถาม โดยที่สามารถปรับเปลี่ยนสถานการณ์เมื่อผู้ถูกสัมภาษณ์เริ่มตอบไม่ตรงคำถาม นอกจากนี้ในขณะที่สัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ก็สามารถสังเกตพฤติกรรมต่างๆของผู้ตอบได้ ไม่ว่าจะเป็นสีหน้าท่าทาง ความรู้สึกและปฏิกิริยาที่ซ่อนเร้นไว้ในใจที่แสดงออกมาขณะสัมภาษณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้การสัมภาษณ์ในการหาข้อมูลบางประการและเพื่อทำความเข้าใจต่อมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์โดยที่ลักษณะของคำตอบที่ได้จะต้องเป็นลักษณะมุมมองที่ผู้ให้สัมภาษณ์มองประเด็นที่ผู้สัมภาษณ์ถาม ไม่ใช่เป็นการมองว่าผู้สัมภาษณ์นั้นคิดอย่างไร ด้วยมุมมองของตัวเอง (ดูรายละเอียดแบบสัมภาษณ์ในภาคผนวก)

6. การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้น ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการบรรยาย ลักษณะที่พบทั้งหมด โดยแบ่งลักษณะข้อมูลที่พบเป็น 5 ส่วน ซึ่งรายละเอียดทั้งหมดจะปรากฏอยู่ในบทที่ 4

7. การวิเคราะห์และตีความข้อมูล

ภายหลังจากการนำเสนอข้อมูลแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลของแต่ละประเด็นมาพิจารณาเพื่อวิเคราะห์และตีความโดยการแบ่งข้อมูลในการวิเคราะห์และตีความออกเป็น 2 ประเด็น เพื่อการตรวจสอบว่าได้ตอบตามปัญหามาในการวิจัยที่ได้จากสมมติฐานในบทที่ 1 ครบถ้วนหรือไม่ การวิเคราะห์ครั้งนี้ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมความนิยมดนตรีญี่ปุ่น

ในส่วนนี้จะเป็นการตอบปัญหามาการวิจัยในข้อแรกว่า “พฤติกรรมความนิยมดนตรีญี่ปุ่นของวัยรุ่นเป็นอย่างไร” ได้แก่การวิเคราะห์และตีความข้อมูลในส่วนของพฤติกรรมความนิยมดนตรีญี่ปุ่นของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด ในส่วนของพฤติกรรมนี้เป็นการนำข้อมูลที่พบของกลุ่มนิยมนดนตรีญี่ปุ่นมาสรุปและอธิบายโดยการหาความหมายของพฤติกรรมต่างๆที่แสดงออกถึงความนิยมดนตรีญี่ปุ่น ซึ่งผู้วิจัยแบ่งช่วงระยะเวลาของความนิยมดนตรีญี่ปุ่นออกเป็น 2 ช่วงระยะ คือ

1. พฤติกรรมที่เกิดในช่วงระยะการกลายเป็นคนนิยมนดนตรีญี่ปุ่น ได้แก่พฤติกรรมต่างๆก่อนเริ่มมีความสนใจดนตรีญี่ปุ่น การเริ่มสนใจดนตรีญี่ปุ่นจนกลายเป็นคนนิยมนดนตรีญี่ปุ่น
2. พฤติกรรมที่เกิดในช่วงระยะเมื่อเป็นคนนิยมนดนตรีญี่ปุ่นแล้ว ได้แก่ พฤติกรรมต่างๆที่แสดงออกถึงความนิยมดนตรีญี่ปุ่น ตั้งแต่เริ่มไปซื้อเทปดนตรีญี่ปุ่นจนกระทั่งขณะที่ฟังดนตรีญี่ปุ่น การกระทำที่เกิดขึ้นภายหลังจากฟังดนตรี

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความนิยมดนตรีญี่ปุ่นและอัตลักษณ์ของวัยรุ่นที่ปรากฏเด่นชัดในการวิจัย

จากการทำวิจัยเบื้องต้นก่อนการเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยพบว่าอัตลักษณ์ที่เห็นเด่นชัดจากความนิยมดนตรีญี่ปุ่นของกรณีศึกษาที่วิจัยนั้นคือ อัตลักษณ์ด้านชนชั้นทางสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ด้านเพศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงหยิบยกเอาอัตลักษณ์ทั้ง 2 ประเด็นมาใช้ในการตีความในส่วนของอัตลักษณ์ในครั้งนี้ นอกจากชนชั้นทางสังคมและเศรษฐกิจ และเพศแล้ว ผู้วิจัยยังใช้ปัจจัยเรื่อง กลุ่มอ้างอิงและสารสนเทศเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ด้วย